

Ett Skolbibliote

Lisbeth Berglin

Under åren 95-97 arbetade jag som volontär på en gymnasieskola i nordvästra Tanzania. Vid sidan av mitt arbete som lärare i geografi, skapade jag ett skolbibliotek. Detta med hjälp av böcker som elever på en svensk skola hade samlat in pengar till. Med stöd av verksamhetspengar, hyrde jag en snickare som gjorde hyllor, samt en bibliotekarie som på helgerna hjälpte till att katalogisera alla böcker. Med enkla medel blev det praktiskt och lätt att hitta de böcker jag sökte. Ett mycket fint bibliotek som blev ett lyft för både elever, lärare och skolan.

ek i Tanzania

Jag arbetade som lärare på en gymnasieskola i Hedemora, Martin Kochgymnasiet, där jag undervisade i samhällskunskap och geografi. Skolan hade en systerskola i Tanzania sedan många år. Själv hade jag under många år haft ett stort intresse för internationella frågor. När jag en dag, genom en svensk biståndsorganisation, Forum Syd, fick en möjlighet att åka ner till Tanzania, för att arbeta som volontär på Tweyambe, som skolan hette, tackade jag snabbt ja.

Eleverna på MK-gymnasiet hade under många år arbetat och samlat in pengar till olika ändamål, bland annat läroböcker. När jag började mitt arbete som volontär, visste jag därför att det fanns läroböcker på skolan. Jag hade fått ett exemplar av de böcker som jag skulle använda i undervisningen, innan de skickades till Tanzania.

Under de första veckorna i Tanzania letade jag efter de här böckerna. Så småningom fick jag besked att de fanns i ett förråd på skolan. När jag fick se böckerna bad jag förstås att få tillgång till dem i min geografiundervisning. Då blev det diskussioner i skolledningen. Det här var ju dyrbara gåvor från skolan i Sverige. De försökte övertyga mig om att eleverna på skolan aldrig hade använt böcker i undervisningen och böckerna skulle säkert, av både väder och omild hantering bli förstörda. Jag stod på mig och lovade till slut att jag skulle ersätta skolan för böckerna om det blev så illa.

Därefter gick jag inför varje lektion, tillsammans med mina elever och hämtade böckerna och lämnade tillbaka dem efter varje lektion. Böckerna bar eleverna på det sätt de gör där, på huvudet. Att få se och uppleva glädjen hos eleverna, av vilka en del säkert aldrig hade hållit i en bok, var en fantastisk upplevelse. Att de själva kunde läsa om och se bilder på det jag hade gått igenom, var något helt nytt för dem. De fick se och läsa om saker, fenomen och platser de bara hade hört talas om tidigare! För minnet hade de före det bara tillgång till det läraren skrev och ritade på svarta tavlan.

Den här upplevelsen gav mig en dröm: att få starta ett skolbibliotek. Det fanns tex klassuppsättningar i de flesta ämnen; matte, kemi, fysik, biologi. Dessutom fanns det uppslagsverk och annan referenslitteratur, som var utrensade böcker från den svenska skolan.

Jag sökte verksamhetspengar som jag beviljades och fick ett litet

utrymme på skolan. Jag hyrde även en snickare som gjorde hyllor och fick tag på en bibliotekarie som kom på sin lediga söndag och hjälpte till att katalogisera alla böcker. Vi gjorde små trälådor och fyllde med små handskrivna lappar som kartotek.

När biblioteket var klart efter några månader, började jag att arbeta där efter lektionerna och eleverna fick komma och sitta i ett klassrum intill och låna och läsa. Nästa steg var att de skulle få låna hem böcker. Det mötte nog störst motstånd. Främst för att de skulle bli stulna, men även förstörda, speciellt under regnperioder. Så småningom var jag vid målet för min dröm. Böckerna användes på lektioner, lästes i på skolan och lånades hem. Det gav också mig möjlighet att införa en annan pedagogik. De kunde själva börja söka svar på frågor och det gjorde också att de själva började ställa fler frågor och ifrågasätta.

Det var inte bara eleverna som hade glädje och nytta av biblioteket även lärarna fick nu tillgång till både läroböcker och uppslagsverk. Tidigare hade de flesta lärarna bara egna anteckningar som de undervisade utifrån. Tillgången till böcker visade sig så småningom i resultaten för eleverna och skolans status höjdes. Andra skolor i området kom bland annat med förfrågningar om att få låna litteratur. Biblioteket drivs fortfarande och används numera som en naturlig del i undervisningen på skolan.

Från Martin Kochgymnasiets hemsida
http://www.mkgymnasiet.se/tanzania/historik__117